

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 50
Negyedévre 2 1
Egy órára 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hát hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkú szerinti jutányos áron vételnek fel. Bélyegdíj min
den külön bejelölést ért 30 kr.

Nemzeti szempontok — Erdélyben.

Abban a száznegyvenhat községben hol a tejszővetkezet működik, az alakulás óta 5951 darabmal szaporodott a tehének száma. Itt tehát egy magyarányu tőkegyűjtés megy végbe. Még pedig milyen kamatozó tőke! Egy tehen után a szövetkezetek szerint való hozam országos átlaga évenként 120 korona készpénz, egy rugott borju 40 korona értékben és a visszamaradt savó malacznövelésre 6 korona értékben.

Ehez járul a trágyahaszon. Ez is tőkegyarapodás. Elraktározatják a foszfor, a kali és a légeny az ős és mindenható laboratóriumba. Ez a műhely gahnává alakítja az elraktározott elemeket. Mennyi pénzértéket képvisel a mérlegben ez a haszon: ahoz még hozzávetni is nehéz. Annyi bizonyos, hogy az erdélyi talaj nem érdemli meg a szántást, ha kellő időben nincs meg trágyázva.

Az élelmezésről sem tudok megbízható becslést adni. Ismerem a tápszer tabellákat, de a gyakorlati életben feltűnően módosulnak az elméleti árak. A kis ember tehene sok jó dolgot eszik, a minék nincs piaci forgalma. Székelyföldön korpás csebernek hívják azt az edényt, a hova azok a konyhahulladékok kerülnek, melyeket a tehen szívesen fogyaszt. Van abban puliszka-hulladék, kenyérhéj, elfőtt vetemény, levakart

teszta a dagasztóteknőből, törökbuza és rozs-korpa a szitából, zsíros lé a mosogató tálból. Együttvéve igazi tehénnyalánkság. Pénzértéke azonban nincs; ellenben van szénamegtakarító értéke.

Mindent összevéve, a borju, savó és trágya produktum tiszta haszonnak mondható. Ez pedig uzsora-kamatnak is megjárja.

A gazdasági előny mellett, e pillanatban egy ki nem számítható politikai haszon is lebeg a szemem előtt.

Elérkezett az ideje, — hogy végre már közelebb férjünk az oláh nép lelkéhez.

Az iskolázás, ha nem is mondott csődöt, de kevés eredményt mutat. Akár oláh iskola, akár magyar iskola neveli az oláh ifjút: sem úgy, sem így nem válik be magyar nemzeti szempontból.

Egy másik nagy fermentációja a honpolgári érzületek csirázásának a katonai élet. De itt, ha honvéd lesz: a magyar zászló jogai domborodnak ki; ha a lineához viszik: az osztórák zászló feltétlen tekintélye dominál. Amott arra emlékezteti az intézmény, hogy ő a magyar nemzet tagja; itt arra, hogy ezen a földön német az ur. Mit tegyen? Német is, magyar is, császári is, királyi is egyszerre lenni nem tud. Huszonegy éves korában fölesküszik a feketesárgára; huszonhét éves korában fölesküszik a vörösfehér zöldre. Ki hát az ur? Ki parancsol neki? Kinek

a tekintélye előtt hajoljon meg? Hol keresse boldogulását?

Ilyen lelki helyzetben a látás bizonytalan, a vonzódás ingatag, az elhatározás meddő. Kedélye, gondolata, szíve, hajlama egyensúlyt vesztené és vagy az egyikhez, vagy a másikhoz kapcsolódnék, ha ott nem volna az egyház.

Az egyház. Ez is melegágya a polgári érzületek és kötelességek fermentációjának. Itt azonban nem lát ingadozást. Itt csak egy zászló van. Egy nyelv, egy érzelem, egy gondolat, egy irány. Ez az egyház oláh. Fajának nyelve, kulturája, története, hagyománya merőben itt huzódik meg. Ez ad jogot neki a kereszténységhez — a keresztviz által s jogot egy boldog másvilághoz — a beszentelés által.

Ez tanítja hinni, szeretni, türoli. Ez fejt ki benne az ösziartozandóság érzetét, a fajkötelességeket és a szent babonákat. Ettől vár fölmentést és üdvözülést. Megszokta a rettegést ennek büntetésétől és várja az áldást ennek jószágától. Ebben a millieubben lelke nem egyensúlyt veszít, hanem fölbátorodik. Nem ingadozó lesz itt, hanem akaraterős. Itt telik meg reménységekkel. Az oltalomnak e misztikus szárnyai alatt bizalmat nyer az élethez és a közös és egyöntetű lelki táplálék hatása alatt megszokja a ragaszkodást saját fajtájához.

Hátra van még a lelki fermentációknak egy nagyhatású műhelye — a

Üsalódás.

— A «Debreczen» tárczája. —

A kerületi rendőr hátat fordított a dühöngő szelnek. Köpenyének egyik szárnyát védőleg terjesztette ki, hogy zsebéből elővont cédulát elolvasshassa: Kapocs Mari, varrónő.

Azután jelentékeny, komoly tekintettel a szemben levő kopott házra nézett: Kana-pé-utca 18.

— Ez a, köhögte lassan és a zöldre festett kaput belökte csak úgy a csizmája orrával. (Egy kapuval szabad gorombászkodni.)

A kapun belől szük folyosó látszott, melyen néhány gyerek gémberegett kezekkel kinlódott egy labdával. Az Isten hidege majd megvette őket, de azért csak játszottak a lehető legvidámabb hangulatban.

— Ithon a kisasszony? — kérdezte a rendőr.

— Az, a melyik legjobban fázott, egy szöszeke, átlátszó képű gyermek szólalt meg:

— A pupos?

— Persze, hogy pupos, ha pupja van — mondotta a rendőr és tekintélyesen köpött, a mint a szivarcsutkat kivette szájából.

— Ott, azon ajtón tessék bemenni — magyarázta a szöszeke — a melyiknek nincsen kilincse. Kissé fel kell emelni, aztán kinyílik.

A hatóság jobb keze meglátta a keresett ajtót és kopogtatott.

Beliülről kellemes hang csendült meg. Nevetve, pajkos vidámsággal kiáltotta valaki:

— Künn tágas!

— Lánczordtát! Nem úgy van a! morgott a hivatalos közeg s aztán megemelte az ajtót, a mely csakugyan engedett és egyszerű, tiszta szobácskába nyitott be, melynek ablakánál ült a kis pupos varrónő, a ki munkáját annyiba hagyva, röstelkedve tekintett a rendőrré.

— Nem tudtam, ki kopog, — mondotta azzal a kellemes lagyan rezgő hangjával. Azt hittem, a Kati . . . Tetszik ismerni Kátit?

— Nem én. Ezt kerestem ni, hangzott udvarias erélyességgel a felelet.

A pupos leány atvette a feléje nyújtott papírlapot s a rákuszált öreges s írásból kibetűzte a saját nevét.

— Nekem szót — kiáltott gyermekes örömmel és hangjába valami izgalom vegyült. No Berezi, megállj csak Berezi. Most aztan meglátjuk, majd meglátjuk! Így jőz te viszáza.

A kerületi rendőr atnyújtotta a kézbesítő iver és megmagyarázta, hogy hol kell aláírni.

— Tessék csak a hun írva van, azon tul, — egy kissé fölfelé . . . ott a lénian alól, tul az ujján, ott, ott, megnyalazni a papírost s akkor tint-pajbasz-szal lehet írni, hogy költ ekkor és ekkor, ennek a hónapnak enny s ennyedikén.

Meg volt alaposan magyarázva a tudni-való s a kis pupos megnevedesítette a papírost és arányos gömbölyű betűkkel írta alá a nevét.

— Ugy-e a biró elébe idéznek? — mondotta, a mint lassan egymás melé raktá a betűket.

— Oda bizony! Hát maga perel?

— Igen én! Annyiba nem hazgom. Mikor megmondtam neki, hogy megteszem, még kinevetett.

— Már pedig az nem kaczagás. — Nem ugy-e? Azért van törvény, hogy igazságot adjanak. És én bizonyára kapok. Oh rendőr ur, ha tudná maga. Ha ismerte volna Berezi addig, a mig én nem gondoskodtam volna. Milyen ágról szakadt volt. Hát megszántam. Adtam a megakartott penzemből.

. . . Sajnáltam, mert olyan szomoruan és olyan szépen tudott reám nézni, és ha segitettem rajta, örvendet. Nem tudom én

közigazgatás. Kár erre sok szót vesztegetni. A mi nálunk van, az egyszerűen bürokrácia-fejlesztés. A bürokrata pedig nem képes nemzeti feladatok teljesítésére. Él az irodában, rája a betűt és elősködik a rendeleteken. — Ez méje nincs, mozgási szabadsága nincs, ideje kimért, tevékenysége korlátozott, visszaélése gyakori. Nem az életnek dolgozik, hanem a rovatoknak és a jegyzőkönyveknek. — A népet nem is ismeri, nem is szereti és nem is gondozza.

Mit tud az oláh nép a magyar nemzet organizációjáról? Azt, hogy vannak finánczok, végrehajók, komiszsiók, ügyvédek, büntetések. Hogy utadót fizet, de nincsen ut. Körörvost fizet, de körörvos nincs. Tűzoltó felszerelést fizet, de tűzoltó nincs. Jövedelmi pótdót fizet, de jövedelme nincs. Választási joga van, bíró, jegyző, községi képviselő, vármegyei képviselő, országgyűlési képviselő választásra, de választási szabadsága nincs. Mezei rendőrt fizet, de mezei rend nincs.

Mi van hát?

Van panasz, szegénység, nyomor, elégtelenség. Van korcsmauzsora, utmunka a munka teljes elkallódásával. Adóhátralék, dobpergés, ujonczozás, himlőoltás márcziusi fagyos időben, községi pótdó, vármegyei pótdó, birtoknyilvántartási zavar, elsinkofált árvagygon, csendőrszurony a községibíró beiktatásánál, községi faiskola kert nélkül és fa nélkül, szerbtövisírtási rendelet írtás nélkül, befásított dülő ut fa és ut nélkül, százezer rendelet nélkül.

Nem ez a közigazgatás nem hozza közelebb az oláh népet a magyar nemzethez. Már pedig ennek a népnek a lelkéhez hozzá kell férnünk. Ha mi nem ragadjuk magunkhoz, elviszi a dákó-román szellem ördöge. Ekkor aztán ütheljük bottal a nyomát. Annyit látunk, hogy az iskolának, a katonáskodásnak, az

egyháznak, az közigazgatásnak nemzeti eredménye nincs. Pedig nemzeti eredményeket kell elérni. Muszáj. Török-szakad de kell. Ily nagy számú nép jó támasz, ha jóbarát; dekomponál, ha ellenség. Erőtlenek vagyunk arra, hogy Ausztriával is állandó harcban legyünk és a nemzetiségekkel is. A küzdelemnek edző hatása van; de a reménytelen harcz előbb elcsüggeszt s azután fölemeszt.

Nincs más mód, mint a kérdést a gazdasági szarvánál fogva megragadni. A jól megszőtt gazdasági hálónak minden fonálzala erős. Ha állami és egyházi intézményekkel nem tudtuk az oláh népet magunkhoz fűzni: kapcsoljuk magunkhoz a gazdasági érdekek közössége által.

Sok utja-módja van ennek. Egyik sem elhanyagolható. A szövetkezeti ut egyik biztos eszköz. Hitel szövetkezet, fogyasztási szövetkezet, értékesítési szövetkezet, biztosítási szövetkezet, tej szövetkezet. Mindenik erőteljes szeme a nagy érdek-lánczolatnak.

A nép hálás. Megtudja különböztetni a jót a rosszót. Bizalomteljesen fog azokhoz ragaszkodni, kik őt gondozzák. Istápolják. A kik leveszik válláról a nyomort s jóllétbe segítik őt.

Az Erd. Gazd. Egylet a hazafiság jelében fogantatott. Az ilyen fogalmazásnak tradíciói vannak és a tradíciók nemes elhatározásokra és nemzeti munkára kötelezik az egyesületet.

Bartha Miklós.

Petőfi Sándor sírhelye — idegen kézen.

Fehéregyháza községéből, a hol Petőfi hamvai pihennek, nyolczszáz bőszi halált halt társa kíséretében, nagyon elszomorító hirt közöl leveleznék. E község mároknyi magyarsága napról napra fogy. Lelkellen ámitók Amerikába csabítják őket. Csaladjuk itt marad a nyomorok s elzülük. Földecskéjüket pedig a szász bank árverés

után megveszi és szász családokat telepít oda.

A szász bank nagy sikerrel folytatja a nemzeti elem betelepítését. A múlt évtized elején megvette a két agra szakadt Haller-család fehéregyházi birtokának felét s mintegy 2000 holdat felparcellázva, marienburgi szászokat és hatföldi gyári munkásokat telepített oda. A 43 sváb család disznóival és szarvasmarhaival együtt lakott ama kastély szobáiban, melyet a Hallerek még 1150-ben építettek s melyet a szabadságharc kitöréseig a hazafias főri család annyi évszázadon át uralt. A szabadságharc után testvérharc merítette ki a Hallerek vagyonát s így jutott a szászok kezébe a roppant kiterjedésű uradalomnak fele, a várszerű emeletes kastély felével együtt. Haller Lujza grófnő néhai Halter Ferencz gróf leánya, hosszas szenvedés után elhalt atyja hazafias utmutatását és példáját megfeszített erővel igyekezett követni. Visszavasarolta a kastély eladott felét s úgy kintsztván abból a svábokat, urnője lett az egész kastélynak. Oriási terbekkel reamaradt birtokát is mintegy 100 hold szántó megvételével nagyobbitotta. A Petőfi es társai sírhelyét mint nemzeti tulajdont a Petőfi-Társaságnak adományozta; a sírokat mintegy két hold területen parkiroszta; disznóvénnyel ültette be s erős kerítéssel vette körül. A sírok mellé gyönyörű órházat építtetett gazdasági épületekkel, az órházban Petőfi-szoba van; ebben és a hozzá tartozó mellékhelyiségekben vannak elhelyezve a barczterem talált emlékek és a Petőfi-szobor koszorúi és szalagjai. E berendezés mintegy 6-8 ezer friba került. A grófnő rendes őrt tart a Petőfi házban. Ez az őrt a grófnő utasítása szerint gondozza a parkot; az ide zarándokló idegeneknek megmagyaráz mindent. A lakáson kívül a székely őrnek a grófnő ad fizetést, földet. Ezeket a ritka szép dolgokat leirtuk azért, hogy a szomorú végről tájékozassuk a hazafiak százezreit, a kik a Petőfi sírját valóságban, vagy gondolatban néha felkeresik.

A fővárosi lapok hirdetési rovata a napokban egy árverési hirdetményt közölt. E hirdetés szerint a fehéregyházi birtoknak összes gazdasági felszereléseit, kastélyának minden butorzatait márczius végén 30 ezer frt erejéig nyilvános árverésen a szász bankok elárverezik. Ezzel a kastély urnőjét és családját lehetetlenné teszik. Ezt egy hó mulva követni fogja egy másik árverés. Ezen ellicitáltatják a birtokot a szász bank 90 ezer forint erejéig. A két licitáció objektu-

miért, de mikor a szomorúságot eloszlatam, mindig örvendeztem én is. Magamnak is örömet szereztem, ha jót tettem a haszontalanul. Tetszik tudni rendőr ur, nem azért, mintha . . . de én magamra keveset költök. A varróméret pedig jól fizetnek. Nem dicsekszem vele, de elmondhatom, hogy uri hazakhoz dolgozom, s annyit keresek, a mennyiből tisztességesen megélhet az ember.

Megélhetne meg kettő is, de hát szemtelen a mai világ. Nem lehet hinni senkinek. Mikor Berzlit megismertem, olyan ártatlan, olyan szelid volt. Olyan volt — a hogy mondan szoktak — mint egy darab kegyér. Reggel elkisért, este haza kísért s én a munkám árából szívesen juttattam neki . . . És a mikor hazáig kísért, sokat beszélt nekem. Bejött a lakasunkba és folytatta azt, a mit az utcán elkezdett.

En félig lehunytam a szememet s úgy éreztem, mintha valami szépet álmodtam volna . . . Nem azért mondom . . . Nem bizony. Ne higgye azt senki, hogy tán . . . Nem a viágert sem, de azért . . . tudja az Isten, mikor megfogta a kezemet és azt mondotta, »Jó éjszakát Marika!« — valami úgy szorongatta a torkomat, — szinte elakadt a szavam s csak kesőre feleltem hogy: »Magának is Berzli!« Azután lefeküdtem. Álmodtam vele, álmodtam róla reggelig, a mikor ismét hozzájuk jött, hogy elkisérjen a munkába. Oh rendőr ur, milyen szép napok voltak azok, addig,—

egészen addig, a mig meg nem ismerte Kandó Sarát. Hogy verje meg az Isten azt a . . . személyt! De nem baj! Azért is fizessen vissza minden krajczárt. Miből vette a kalapot? Miből vette a eszmat? miből a rojtos nyakendőt? It az irás! Menjünk a törvényre, hogy legyen igazság. Ugy-e rendőr ur, hogy visszaitélik. — Megállj Berzli! Találkoznunk még! Aztán . . . aztán . . . visszaitersz te még!

Az arca kipirult, a szemei lázban égtek s a pupja nem is tűnt nagyon szembe onnan a kis varró-asztal mellől. Így még szép is volt a finom almatag arc, a melynek sa padtságot az izgalom tüze egészen áthevítette.

A rendőrt nem sokat érd-kelte a varrókisasszony monologja, mert az alatt, a mig beszélt, nagy buzgalommal rendezte a kézbesítő ivatek s csak az utolsó szavakra jegyezte meg kellő szakértelemmel:

— A törvény előtt kiderül a kufiamájuság!

Aztán tovább ment. Mari kisasszony pedig az idézvényt egy gombostűvel az ablak függönyére tűzte és a tárgyalás napjaig gyakran ideges mozdulattal kiálott fel:

Megállj Berzli! Találkoznunk még!

A tárgyalási terem elő-zobójában várakoztak a peres felek. Mari kisasszony is ott ült közöttük. Egyszerű, de izléses tiszta fekete

ruhába volt öltözve, mintha temetésre ment volna.

A hivatalozoga kikialtott:

— Kapocs Mari, Varga Albert.

A következő p-rczen a pörös felek a bíró előtt állottak.

A leány kisvő félénk volt. Élénk szemeit idegesen jartatta körül a teremben, de Varga Albert formás külsejét állandóan kerülte tekintetével. — Mintha félt volna az alperes ur csinos, de szörnyen üres fejét viszontlátni.

— Adja elő kisasszony a panaszát — mondá a bíró.

A kis pupos egészen összerezte, arca elsápadt s vértelen ajkai hang nélkül mozogtak. Végre lassan, szakgatottan mondá:

— Varga ur tartozik nekem azzal az összeggel . . .

— Micsoda összeggel? szólalt meg az alperes.

A bíró leintette:

— Akkor feleljen, mikor kérdezem.

A fiatal ember elhallgatott. A bíró az aktába mélyedt. Mari kisasszony e rövid idő alatt Varga ur arcára tekintett és szemük találkoztak.

A leány szíve lazasan vert. Egy pillanat alatt felezott lelkében a múlt emléke s szíve csordultig volt érzélemmel. Ajkai csukva maradtak, de szemei beszéltek: Jer vissza! — Szeretlek, imádlak. Rabszolgád, kutyád leszek,

ma megveszi a szász bank 50 ezer frtért s birtokába jut egy 400 ezer forintot érő vagyonnak.

A földönfutóvá tett grófnő és családja válain azért fennmarad a követelés nagyrésze. A szász bank már várva várja, hogy parcelázhasson. A betelepítendő szász családok már ki is vannak szemelve. A Petőfi-örház kertészet elkergetik, a házat lebontják a parkot felszántják. A fejelegyházi kis magyar város örökre eltűnik; szász és oláh telepések lesznek Segesvártól Brassóig. S ha arra téved egy vándor, nem talál sekit

Ki neki arról regélne,
Hogy itt hajdan magyar éle.

De mégsem! Az utolsó perczben a Nemzeti Szövetség alelnöke E ö t v ö s Károly kezdeményezésére illetékes helyen intézkedés történt, hogy a birtok ne származzék idegen kézre. Miot a »Keleti Ércsitőnek« jelentik Segesvárról, a birtok alighanem magyar telepeseknek fog jutni.

Vigyázz magyar! mert Erdélyben még kegyelet oltárát is idegen kézre jutnak, Hol van az »Emke«? ! nincs annak oly feladata, hogy oly szentsegtörést megátaljon?!

A képviselőház ülése.

Tegnap — Márc. 26. — az ülést mint elnök D a n i e l Gábor nyitotta meg. A jkv. hitelesítése és a kérvények beterjesztése után gyorsan tértek a szombaton már napirendre kitűzött h o n v. t á r c a k ö l t s é g v e t é s j e k t á r g y a l á s á r a ; de aztán gyorsan is végeztek vele. Ez a gyorsaság már magában is jellemzi ugyan azt a kényszer-helyzetet, a melylyel az osztrák katonai »sic volo sic jubeo« reá nehezedik a honvédség nemzetinek tartott intézményére is és a melynek a parlament nagy többség alárendeli az ügyet, mint ebben is készséges hódolója a Bécsből jövő akarataknak; de különösen is mutatja, jellemzi F e j é r v á r y honv. miniszter beszéde a helyzetet, mely szerint Magyarország honvéd ügye úgy van jól, ahogy van s más eljárás lehetőségét is kizárja s hogy ennek a tárca költségvetésének parlamenti tárgyalása csak formalitás.

S z e r b György mint előadó ismertette a költségvetést és ajánlta elfogadásra.

K o r j á t h y az ellenzék nevében bi-

dolgozom érted éjjel nappal. Minden a tied, minden utolsó garasomig, utolsó csepp veremig Csak azért jöttem ide, mert látni akartalak, mert reméltem, hogy újra visszatérsz.

Varga ur szemében hideg, gunyos megvetés ült, mintha mondta volna: Ram akarod kötni magad te nyomorék csunya pupos. Szánlatok, de soha sem szerettelek.

A bíró megszólalt:

— Varga ur elismeri?

A fiatal ember határozottan felelt:

— Igen! Tartozom és fizetek.

A leány felszisszent fájdalomában, de büszkesége győzött érzelmein. Felemelte fejét, szeméj lángoltak, amint mondta:

— Ez az ur nem tartozik semmivel.

— Akkor miért hivatott ide? kérdezte a fiatal ember.

A leány melléje lépett s hangja szinte zokogott a felindulás miatt, amint halkán mondotta:

— Mert tudodra akartam adni, hogy tartozol, — de fizetni nem tudsz többé soha, soha...

Aztán gyorsan, semmit se várva, könnyes szemmel ment ki a tereméből végig az utcán, mintha egy koporsót kísérne, melybe csalódott szívének szerelmét zárta.

Sebesi Samu.

rálta a honv. intézmény mai mivoltát. Mikor — ugymond — a honvédséget fölállították, mindenki örömmel üdvözölte és a Ház pártkülönbség megadta az eszközöket, hogy a honvédség fejlődjék és az önálló magyar sereg alapja legyen.

A bécsi körök azonban másképp gondolkodtak. Később már a többség is arra az aláspontra helyezkedett, hogy a honvédség nem egyéb, mint a közös hadsereg kiegészítő része. A honvédség most is csak olyan, mint 1868-ban volt.

A műszaki csapatokat, a tüzérséget, most már a vezérkart is a közös hadsereg adja. Ez nem az a kívánt fejlődés, melyre a nemzet gondolt.

Most tulajdonképpen van két hadseregünk, mely egyik sem a miénk. A honvédségnek van gyalogsága, de csak tizedrésze van szolgálatban, a többi harmincz napos gyakorlattal akarják kiképezni, de persze nem megy s a honvédség a nagygyakorlatokban nem igit nyeri meg a király tetszését. Nem ilyenek képzelték, nem ilyenek akarták a honvédséget 1868-ban. Milyen a honvédség szelleme? Ha mesterséges uton nem hatnak a honvédségre, az csakugyan olyan lett volna, amilyen az egész nemzet szelleme. De a katonai körök ezt nem akarják, ők kivezenylik a honvédséget a Hentzi-szoborhoz, a kaszárnyába parancsolják október 6-án és a híres hagyományos szellemet akarják a honvédségbe vinni. A bécsi körök még mindig azt hiszik, hogy itt valami titkos aspiráció ég, pedig ha bizalmatlanságra van ok, az az ok nem a nemzetben, hanem odafönt van meg. Rontják a honvédséget a közös hadseregből áthelyezett tisztekkel és azért nyugdíjazzák oly korán a honvédfőtiszteket, hogy ne emelkedhessenek a legfőbb tisztségekre. Nevekké tudna szolgálni, melyek viselőivel szemben a nyugdíjazásnak oka tisztán ez volt. Bécs mindent elért, amit akart s az ő partja a honvédelmi költségvetést nem is fogadja el. Az önálló hadsereg nem róna nagyobb áldozatot a nemzetre, mint a mennyibe a mostani állapot kerüli a fölemelt kvótával, de az önálló magyar hadsereg nagy ideájaert a nemzet minden áldozatra kész. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szülőbalon.)

Benyovszky Sándor gróf arra kérte a honvédelmi minisztert, hogy a honvédség részére magyar kisiparosoknál rendeljenek minden iparcikket.

Az elnök az általános vitát ezzel be is zárta.

F e j é r v á r y Géza báró miniszter azt feleli Komjáthyknak, hogy a véderő és honvédség kérdését alaposan megvitatták 1889. és minden költségvetési vitában, a nemzet nagy többsége még sem helyezkedett a függetlenségi párt álláspontjára.

P o l c z n e r Jenő: Erőszakos választással.

F e j é r v á r y: Miféle nemzeti aspiráció nyilvánult a honvédség felállításakor? Semmi egyéb, minthogy Ausztria-Magyarországnak nagy és hatalmas véderő álljon rendelkezésére. (Zaj.) Igen. Ausztriának is, Magyarországnak is azért adnak honvédséget. A hazafias szellem megvan a honvédségben és hadseregben is, de persze, ellenzéki szellem nincs benne. Kéri Komjáthyt, tudassa vele, kik azok a tisztek, a kiket igaztalanul nyugdíjaztak. Lehet, vannak köztük olyanok, akik egészségesnek látszanak, de azért mégsem egészségesek. Lehetnek erkölcsi hibák.

Fölkiáltások: Magyar szellem.

F e j é r v á r y báró: A mi a szellemet illeti, erre nézve mi sohasem fogunk egyetérteni. Önök az ellenzéki szellemet akarják a hadseregbé bevinni, én ezt nem tartom szükségesnek. Akar svaregelb, akár nemzetiszínű a zászló (Nagy zaj balról), a kötelesegerzet az, amit mi megkívánunk a katonától. Azt mondja Komjáthy, hogy szívesen megszavaznának bármilyen költségeket is, a melyek egy külön magyar hadsereg szervezésére fordítottának. Én megvagyok győződve, hogy szívesen megszavaznák, de azt se tessék elefejtetni, hogy honnan vennék erre a pénzt.

Polcznee Jenő: Majd előteremtenék. (Derültég.)

F e j é r v á r y br. A szállításokra nézve már sok változott, Magyarországon 3000 — Horvátországban 200 kisiparost foglalkoztat.

A részletes vita során

P i c h l e r Győző a Ludoviceum tételénél arra való vonatkozással, hogy a honvédezerkari tiszteket a közös vezérkarba osztották, kérde, mi az oka annak, hogy a honvéd törzstiszti tanfolyamra berendelt huszonnégy tisztt közül huszonkettő olyan, akit a közös hadseregből helyeztek át s összesen csak két olyan tisztt van, a ki a Ludovikában kezdte meg pályáját.

Fejérváry báró arra figyelmezteti a Házat, hogy Pichler nincs tisztában a törzstiszti és vezérkari tisztek hivatásával. A törzstiszti tanfolyamra a csapatoktól berendelik a régebb századosokat, hogy ott elméleti ismereteket sajátítsanak el. A törzstiszti tanfolyam hallgatói nem aspirálnak a vezérkarba. Arról nincs tudomása, hogy a 24 törzstiszti hallgató közt 22 az áthelyezett tisztt, de ő éppen semmi különbséget nem tesz az áthelyezkedett és a honvédségnél nevelkedett tisztek közt. Az áthelyezett tisztek szelleme nem lehet rossz hatással a honvédségre nézve, de a számuk sem nagy. 1896-ban áthelyeztek 24-et, ez 1.8 százalék, 1897-98-ban 73-at ez 2.7 százalék, 1898-99-ben 68-at, ez 2.5 százalék.

Polczner Jenő: Három év alatt hány százalék ez! Egyet sem kellene áthozni.

Fejérváry báró: Három év alatt ez hát hat százalék. Ez a százalék megronthatja a honvédség szellemét! A vezérkarba, s nem a törzstiszti tanfolyamra, való fölvetel szükséges és a honvédség tiszteit veszik föl.

Ezután újabb felszólalás nem is volt s az elnök jelentette, hogy a Ház a honvédelmi költségvetés részleteit is elfogadta.

Ma a péntek ügymintáján a székely r i u m költségvetését tárgyalják. Az ülés már háromnegyed tizenkét órakor véget ért.

A háború.

Újabb tudósítások hiányzanak tehát a helyzet mindkét részről a további előkészítésre szorítkozik. A mai tudósítások egymásnak ellentmondanak. Roberts ugyanis londoni 26-iki távirat szerint Bloemfonteinből jelenti:

Baden-Powell ezredes Bulawayon át azt jelenti, hogy Mafekingben e hó 13-án minden rendben volt. Ezt megelőzőleg az utolsó napokon az ellenség jelentékenyen alábbhagyott a város körülzárásával. Roberts hozzá teszi ehhez a jelentéshez, hogy a megsebesült gárdatisztek Bloemfonteinben vannak és állapotuk kedvező.

Ellenben ugyancsak londoni márc. 26-iki sürgöny jelenti: Mafeking helyzete kétségbeesett. A Daily Mail értesülése szerint a burok megújult energiával bombázzák a várost s az előőrsek a legnagyobb elkeseredettséggel harcolnak egymás ellen.

A helyőrséget a hat hónapi ostrom egészen kimerítette s a bajt még növeli a folytonos esőzés, a mely jövő tavaszig nem fog megszűnni. A szerezcsenek kijelentették, hogy inkább éhenhalnak, semhogy lóhúst egyenek, a mi különben vallási szabályaikba is ütközik.

Ausztria semlegesége.

Tieszt, márc. 26. Az itteni szabad köztöbén ma rakták föl a M a r r a angol hajóra azokat az ágyukat és egyéb hadi anyagokat, melyek Pilsenből érkeztek ide. Az egyes küldemények Sangaiba vannak címezve, de a brit hajóskapitány lepecsételt rendeltetést kapott, a melyet csak nyit tengeren szabad fölbotantania. Eből azt következtetik, hogy az ágyuk mégis csak D e l - A f r i k á b a vannak szárvá.

Mit tárgyal a város?

— A márcziusi közgyűlés. —

Debreczen, márcz. 27.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága, e hó 29-én délelőtt 9 órakor tartja meg havi rendes közgyűlését. A gyűlés tárgysorozata, melyet most küldött szét S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester több érdekes pontot jelez.

Ilyen például a belügyminiszter leirata a mely a városi bor és szeszdó pótlék tárgyában alkotott szabályrendelet kiegészítését célozza, polgári biztos választása, az önkéntes iskola állandósítása, a katonai törvényszék és fogház építésének ügye, tanácsi előterjesztés a városunkban tartandó diak kongresszusnak mi módon leendő támogatása iránt. stb. stb.

A gyűlés tárgyai különben ezek:

Polgármesteri jelentés az 1900. évi jan. és február hónapokról.

M. kir. Belügyminiszter ur Ö nagyméltóságának leirata a városi bor és szeszdó pótlékok tárgyában alkotott szabályrendelet pótlása tárgyában.

Budapest székes főváros közönségének átirata a tűzkárbiztosító intézeteknek a tűzoltási kiadásokhoz való hozzájárulásra törvény útján leendő kötelezése ügyében az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának parolása tanácsi javaslattal.

Budapest székes főváros közönségének megkeresése a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által 1893. évi IV. t.-cz. némi intézkedéseinek kiegészítéséről benyújtott törvényjavaslat mellőzése végett az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának hason szellemű felirattal leendő támogatása iránt, tanácsi javaslattal.

Selmecz-Belabánya sz. kir. bányaváros átirata a vidéki városok állami functiók teljesítésére fordított költségeinek különösből pedig a bűnvádi nyomozati költségeknek megtérítése iránt a nagymélt. m. kir. miniszter urhoz intézett feliratának parolása tárgyában, — tanácsi javaslattal.

Kis-Küküllő vármegye közönségének átirata a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz a közutakhoz szükséges fedanyagok előállítására és bekerülési aron a törvényhatóságok rendelkezésére bocsátása iránti felterjesztésének támogatása tárgyában — tanácsi javaslattal.

Trencsén vármegye közönségének az országgyűlés képviselőházához intézett s ide parolálás végett megküldött felirata, a keleti tengernek a Fekete tengerrel, az Odera, Vág és Duna folyók felhasználásával leendő összeköttetése iránt, — tanácsi javaslattal.

A szegénysorsu tüdőbetegek szanatórium egyesülete elnökségének köszönő irata — az egyesületnek 1000 frt alapítvánnyal gyarapításáért.

Tanácsi előterjesztés a közigazgatási bizottságnak az 1898-ik egész évről szóló jelentése tárgyában.

Ugyanaz, mely mellett az 1900 évi január 29-én tartott számonkérőszék jegyzőkönyve főispán ur Ö méltóságának átiratával együtt bemutatattik.

Egy polgári biztosi állásnak választás útján betöltése.

Lemondás folytán megüresedett szakbiztossági tagsági helyeknek választás útján betöltése.

A gyalogsági egyéves önkéntesi iskola állandósításának ügyében tanácsi előterjesztés. Tanácsi előterjesztés az Ármós Bálint-féle menedékház alapítványnak városi kezelés alá vételéről.

Ugyanaz az Ármós Bálint-féle mentő-egylet alapítványnak városi kezelés alá vételéről.

Katonai törvényszék és fogház építésének ügye, tanácsi javaslattal.

Debreczen sz. kir. városban letelepedés, községi kötelekbe felvétel és az ezért követelhető díjak megállapítása tárgyában alkotott

városi szabályrendelet 25 §-ának módosítására vonatkozó tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés az 1897. és 1898. évekről bevehetővé vált vásári helypénzhátralékok törlése iránt.

Ugyanaz a görög kath. egyház segélyezése és egyházi czelra kért telek s épület kijelölése tárgyában.

Ugyanaz a debreczeni izraelita szentegylet 100.000 téglá adományozását kéri folyamodványára

A debreczeni ev. ref. főiskolai tanároknak ut- és pótdomómentesség iránti kérvénye tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés az ev. ref. főiskolai tanuló ifjúság által városunkban megtartandó diak kongresszusnak mi módon leendő támogatása iránt?

Ugyanaz Hidvéger Mihály pallagi bérlőnek dohánytermelési épületek előállítására iránti kérvényére.

Özv. Steinfeld Mihályné kérelme az általa hasznabérelt Vajda laposon gazdasági épületek építtetése tárgyában tanácsi javaslattal.

A városi adókövetőknek jutalmazás iránti kérvénye, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés Balázs János nyugdíjaztatás iránti kérvénye tárgyában.

Török Ferenc városi nyomdai alkalmazott kegydíj iránti kérelme, tanácsi javaslattal. Özv. Bartha Lászlóné kegydíj iránti folyamodványa, tanácsi javaslattal.

Medgyevy Ferenc számvevőségi számírt szabadság iránti kérelme, tanácsi javaslattal.

A tiszántúli ev. ref. tanáregyesület XVII-ik rendes közgyűlése.

Debreczen, márcz. 27.

A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület, melynek székhelye Debreczen, elnöke pedig D ó c z y Imre középiskolai felügyelő, XVII-ik rendes közgyűlését ez évben Mezőtúron fogja megtartani.

A gyűlés iránt, mely a jövő hó 18 és 19-ik napján lesz, a tiszántúli ref. főgymnasium tanárai közt már most nagy az érdeklődés. Ez különben érthető is, mert a gyűlések fontossága, a protestáns tanügyre gyakorolt jó hatása elviráztatlan.

A mult évben Kisujszállás, most Mezőtúr fogadja vendégszerető falai közé protestáns oktatásügyünk bajnokait. Hisszük, hogy szíves lelekkel munkaloi fognak kitűzött céljaikon, melyek a református egyház magasabb érdekeit fogják támogatni.

A gyűlés meghívóját D ó c z y Imre elnök már szétküldötte. A meghívó egyuttal tárgysorozat is, s tájékoztatást nyújt minden tekintetben.

A gyűlés programja ez:

Április hó 17-én, kedden: Érkezés. Elszállásolás. Ismerkedés este 8 órakor a Központi kaszinóban.

Április hó 18-án, szerdán: Délelőtt 8 órakor a nagy választmány ülés: a főgymnasiumi tanári tanácssteremben.

Tárgyai: 1. A közgyűlés ele terjesztendő jelentések bemutatása. 2. Írásban benyújtott indítványok tárgyalása. 3. Folyó ügyek.

Délelőtt 9 órakor istentisztelet. Imát tart Vekony Sándor. Istentisztelet után közgyűlés a főgymnasium disztermében.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Üdvözlések. 3. Jegyzői jelentés. 4. Pénztárnoki jelentés. 5. Emlékbeszéd Gergely Károly felett. Tartja Sinka Sándor. 6. Latin nyelvi oktatás a francia középiskolában s némi tanuságok maguntra. Felolvasás Fejér Lajostól.

Délután 1 órakor közebed a Nemzeti szállóban. Ebéd után a főgymnasiumnak, a város többi intézményeinek (állami felsőbb leányiskola, ev. ref. elemi iskola) és egyéb latinvalóinak (ujvárosi templom, agyagipar telepek aczetylén fejlesztő telep) megtekintése.

Délután 5 órasor a vallásánarok szakértekezése a főgymnasium tanári tanácssteremben.

Este 8 órakor hangverseny a Központi Kaszinó nagytermében. (Vegeyes énekkar, ri zenekar-zongora, ének dialóg.)

Április 19-én, csütörtökön. Délelőtt 9 órakor a közgyűlés folytatása.

Tárgysorozat: 1. Középiskoláink s a magyar Alföld. Felolvasás Faragó Jánostól (pápai tanár) 2. A müncheni glyptotheka ismeretése, kapcsolatban a művészeti oktatással. Felolvasás Farkas Lajostól. 3. A tulterhelésről. Felolvasás dr. Biatsy Józseftől. 4. Jelentés az iranti szándékolt latin nyelvtan ügyében. 5. Esetleges indítványok tárgyalása. 6. Közgyűlés beakasztása.

H I R E K.

* Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Vasárnap délelőtt tartotta meg a debreczeni ügyvédi kamara 25-ik évi rendes közgyűlését. Mindjárt napirend előtt dr. Kardos Samu inkompatibilitást jelent be, a kamara elnöke és egyik választmányi tagja ellen, mint a kik a Csokonai nyomda és kiadó részvénytársaság beltágjai. Ez összeférhetlenségre vonatkozó nézetét azonban csak Fejér Ferenc és Benedek János osztották s hosszas és élénk vita után a gyűlés rátért a napirend letárgyalására. Megyery Pál titkár felolvasta az évi jelentést, melynek általános része a magánjogi kodex sürgőségét fejtegeti, majd a vegyes bírói rendszer ellen nyilatkozik. Kárhoztolja a sommas eljárás gyári rendszerét, melynek tanusága a közülmény, hogy egy bíró 100 tárgyalást is tűz ki egy napra. A kérdésekhez hozzá szólottak Bacsó Dezső, Kőrösi Kálmán, Saray Bertalan, Des Combes, Bzegeledi Mihály. A jelentésnek azon részéhez, mely a bírói kezelő személyzet szaporításának szükségességét fejtegeti és sürgeti a debreczeni vidéki járásbírói felállítását, Des Gombes, Czegiedi Mihály és Király Péter szólottak hozzá s a jelentés szellemében, még több oldalról megvilágították a bíróságoknál tapasztalható hiányokat. Panaszt emel továbbá a jelentés különösen a felsőbb bíróságok szűkkeblésége ellen, mely az ügyvédi díjak megállapításánál nagyon szembeötöl. Király Péter e kérdésnél azt hangsúlyozza, hogy a bíróság jóakarát kell kérni az ügyvédi kar számára, ellenben Magoss György igazságot és méltányosságot követel.

Megyery Pál titkárnak az évi jelentés tartalmas és helyes összeállításáért köszönetet szavazott. Ugyancsak titkár indítványára köszönetet mondott a közgyűlés elnöknek azért hogy az ügyvédi segélyalapra 1000 koronát és a hálalapa 1000 koronát adományozott. A közgyűlés utolsó tárgya volt Takács Ferenc alkalmi felolvasása, mely a kamara negyedszázados történetével foglalkott. A szépen megírott emlékbeszédet a gyűlés megjelentette s a felolvasónak köszönetet mondott s ezzel elnök az ülést bezárta.

Gyűlés után a megjelenteket Márk Endre elnök a Bika disztermében ebéddel vendégelte meg, hol az ügyvédek kivül városunk elkötelezői jelentek meg. Ott láttuk Kiss Áron püspököt, Dégenfeld József főispán, Szöcs Miklós törvényszéki elnököt, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestert, Rásó Gyula alispán, kir. tanácsost stb. A kedélyes ebéd késő delutánig tartott.

* **Bőjti istentisztelet.** Az ág. hitv. ev. templomban szerdán d. u. 3. órakor bőjti istentisztelet tartatik.

* **A polgári biztosi állás.** A márcziusi rendes közgyűlésen, mint a lapunk mai számában közzé tett tárgysorozat is mutatja, egy polgári biztosi állást fognak betölteni. A megüresedett állásra 47 pályázat érkezett be. A konkurencia tehát elég nagy. Ugy haljuk, hogy a biztosi állásra legelőbb klatása van Vadas Mózes őrsparancsnoknak, volt m. kir. csendőrmesternek, ki becsületes szorgalmával érdemessé tette magát a gyűlés bizalmára.

* **Brassó város német nyelvű átirata.** A napokban Debreczen város számvevőségi osztályához egy levél érkezett Brassó várossától, mely e város költségvetését tartalmazza. Ez magában véve még nem épen különös, mert hát általános usus, hogy az egyes városok kölcsönösen megküldik egymásnak a kiadások és bevételekről szóló kimutatást. De nagyon különös és figyelmet érdemel épen ez az átirat, mely a szászok h a z a f i a s [1] voltát nagyban feltünteti. Ebben a levélben ugyanis egyetlen egy magyar szó sem volt, nem Brassóból, hanem Kronstadtól (!) volt keltező; városunk hazafias főszámvevője a levelet a legnagyobb megbotránkozással tegnap minden regálás nélkül visszaküldötte Brassóba. Ez az eset is fényesen igazolja, milyen áldásos a Széll politikája s milyen erőlyes a nemzetiségekkel szemben.

* **Eljegyzés.** Jónás Ida urhölgyet Jónás Lipót leányt eljegyezte Bruckner Sándor Budapestről.

* **Sziemeth Károly felolvasása.** A Vasuti és Hajózási Club e hó 24-én Budapesten fényes estélyt rendezett, melyen S i e g m e t h Károly máv. főfelügyelő ez aggteleki barlang csodás szépségéről tartott felolvasást és eredményesnek ígérkező mozgalmat indított meg a Baradlhoz vezető tömeges kirándulás érdekében. A rendezést és vezetésként felolvasó, ki a Kirpátegyesület al-elnöke, vállalta magára.

* **Fényes zászlóavatási ünnepély.** A Petőfi dalkör választmánya tegnap délután ülést tartott, amelyen elhatározta hogy júliusra kitűzött zászlófelavatási ünnepélyét nagy fényvel fogja megtartani. A zászló készítésével Kardos László debreczeni jó hírnevű kereskedőt bízta meg, mert az ő zászlótervét és ajánlatát tartotta l e g m e g f e l e l ő b b n e k. D r. B e n e d e k J á n o s ügyvéd emelkedett azután szólásra s lelkesen hívta fel a választmányt, hogy zászlóanyának a kör érdemes elnökének nejét: Komlóssy Arthurné urnót, a debreczeni társadalom eme kiválóan nagybecsült s általánosán tisztelt tagját kerék fel. Az indítványt viharos éljenzéssel fogadták s elhatározták, hogy K o m l ó s s y Arthurnét küldöttségileg kerék fel a z á s z l ó a n y a i tisztség elfogadására.

* **Panasz a debreczeni vasuti teherfeladás ellen.** Lapunk szerkesztőségéhez sok panasz érkezett azon hivatalnokok ellen, kik a m. kir. államvasutak teherfeladásánál vannak alkalmazva. Az első panasz az, hogy a hivatalnokok a felekkel gorombán bánnak, a mi pedig lokuri embernek esik rosszul. A második panasz az üzletemberek panasza, Azok, kik külföldről jöttek, tehát elváromlandó tárgyakat óhajtanak kiváltani, azt 4-5 rai várakozás után kapják meg, mert előbb más dolgot intéznek el. — Végre tegnapelőtt egy fiatal ember aláírás végett egy tollat kért a hivatalnoktól. Az azonban keményen leintette s megnagyta neki, hogy ilyen kéréssel ne alkalmatlankodjék. Az illető kénytelen volt egy tollért ott hagyni a teherfeladást s haza jött pannaért. Kérjük a debreczeni állomás derék, humanus főnökét, Boczán Elemért, szüntesse meg ezt a vissza, kellemetlen helyzetet. Mert elvégre bármily kifogástalan gentlemánok azok az

urak, azt beláthatják, hogy ők vannak a közönségért, nem pedig a közönség érettek.

* **Nyilvános köszönetek.** A hajdu-szoboszlói ev. reform. egyház gondnoksága, f. év márcz. 11-én, 100, azaz egyszáz koronát kapott Debreczenből, postai uton, névtelen levél kíséretében, a fent kitüntetett összegben kívül azon tartalommal, hogy e pénz, vagy osztások ki a szegények között, vagy csatoltassék a szegény alaphoz.

Egyházunk presbiteriuma, mai napon (márc. 25.) tartott gyűlésében vette elnökségétől tudomásul az adomány felüli jelentést, mely köszönetét ez uton rendelte kifejezésre juttatni az ismeretlen jölvető iránt s egyben elhatározta, hogy a 100 koronát, debreczeni ismeretlen adománya" czimben tőkésíti s kamainak minden év márczius 11-ik napján, va amely szegény család kezébe eljuttatásával fogja az ismeretlen adományozó emlékeztetét fenntartani. A h. szoboszlói ev. ref. egyház presbiteriuma nevében, annak elnökei Soltész László lelkész elnök, Kovács Gyula, főgondnok.

A D e b r e c z e n i E l s ő T a k a r e k p é n z t á r t e k i n t e t e s i g a z g a t ó s á g a a B i k u r C h o l i m d e b r e c z e n i b e t e g s . e g y l e t r é s z é r e 20 korona adományt megszavazni és átutalni kegyeskedett. Fogadja a t. igazgatóság ezen nemes tetteért egyeletünk nevében hálás köszönetemet. R o s e n b e r g J ó z s e f e l n ö k.

* **Gyorsíró verseny.** Az országos magyar gyorsíró egyesület mint Budapestről írja tudósítónk tegnap délután tartotta meg íróversenyt a képviselőház üléstermében. A vidéki díjaknál T ó t h János debreczeni joghallgató kapott most már másodikbuz könyvjutalmat és elismerő oklevelet.

* **Összegett aranyműves.** Nagy szerencsétlenség érte fiatal aranyművest, akinek a Szent-Anna-utca elején van kereslet ékszerész üzlete. Valami aranynému forasztást végezte s e közben az égő spiritusz mind az arcára ömlött. Pillanat alatt leegette haját szemöldökét bajszát és össze-vissza égette arcát, sőt kezét is. A rokonszenves aranyműves szerencsétlensége szeles körben keltett részvétele.

* **Pénzhamisító család.** Bánffy-Hunyad-ról írják: K i s István keesdi lakos Egeresen a vasuti állomásnál jegyet váltva, 3 darab hamis 20 filléressel akart fizetni. Az egeresi csendőrök letartóztatták s hazakísérték Keesdre, hogy a lakásán házkutatást tartsanak. — Találtak ott 49 drb. hamisított 1 forintos talért, 53 drb. 20 fillérest s megtaláltak a pénz készítő eszközöket is. — A hamis penzeket K i s István fia, K i s Lőrincz készítette aki az apjával együtt őrizet alá tettek s Bánffy-Hunyadra kísérték. Apa és fia beismerte a bűncselekményt s a vizsgálóbíró mindkettőt vizsgálati fogságba helyezte. —

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, aki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füldebja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, akiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füldebót beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: «Institut E. W. Nicholson «Longcat» Gunnersburg, London, W. England.»

* **Mester utca végén** a rabkert mellett egy földnyi föld kertészeti művelésre, két kisebb lakással b e r b e esetleg felesbe k i a d ó.

Színház.

A kornevillei harangok.

Kis közönség nézte végig tegnap este a régi jó kornevillei harangokat, mely pedig nem is olyan regen, még vonzó repertoirdarab volt. A tgnapi színehozáttalhoz külön-

ben csak véletlenül jutottunk, a meenyiben Bódi Ella betegsége miatt a Sulamith elmaradt. Az előadásban meglátszott a kellő probahiany. Nem volt kerékded, sőt a második felvonásban ugy egyes magán szereplők, mint a kar — többször ingadozott. Érdekességet kölcsönözött az estének Galyasi Paula vendég játéka, a ki Germaint játszotta bájosan, kedvesen.

Énekszámai is mind hatást keltek, ugy hogy ismét nagyon szép sikert aratott a kedves művésznő. Perényi Margit Serpolettje perfect művészi alakítás volt. A nagyozóló, de jószívű falusi libacska minden jellegzetes vonását egyesítette játékában, ugy hogy tisztan ezért, de szép énekéért is — megérdemelte a zajos tapsokat.

Ferenczy mint Henry marquis szépen énekel, de játéka hideg volt. Sziklay nagy ambícióval játszotta Gáspár apót, örületes jelenetét szépen játszotta meg. Karacs, Szathmáry jól meg álltak helyeiket.

Ifjúsági előadás. A holoap délutánra hirdetett ifjúsági előadást, mint értesülünk, színházunk több tagjának betegsége miatt szombatra kellett halasztani, mikor is Obernyik Károly remek darabját: «Brankovics György»-öt adják. A czimszerepet Bartha István fogja alakítani.

Színházi műsor.

Kedden, bérlet «C» A paraszt becsület Opera 1 felvonásban. Ezt megelőzi «a miniszter előszobája» Dramolett.

Szerdán, bérlet «A» Hunyadi László, Nagy opera.

Csütörtökön, bérlet «B» Napoleon öcsém. Eredeti bohózat. Irta Rákosi Viktor és dr. Guthy Soma.

Pénteken, bérlet «C» másodsor Napoleon öcsém.

Szombaton, bérlet «A» harmadsor Napoleon öcsém.

V. sárnap délután félhelyarakkal: A kornevillei harangok.

Este bérlet-szünetben Locsarekné N. G kucsufellépteül Télen.

Irodalom.

Szávay Gyula új könyve. Szávay Gyula, a magyar hírlapírók büszkesége, a ki a múlt évben huzamosabb időt töltött Amerikában, új könyvet ad ki «Tul a tengeren» czimvel. A könyv tanulmányokat, karczolatokat foglal magában Amerikáról, az amerikai élet különlegességéről és okosságáról, a tengeri úrói és minden egyébről, a min az ember szemé ilyen uton megakad, a könyv ára 3 korona. A szerző különben a következőket bocsátja előre könyvéből.

Mióta hazajöttem Amerikából, mást se teszek, mint arról írrok és arról beszéllek. Nem tudom én unom-e meg, vagy engem unnak meg, de mindenkép czélszerűnek gondolom, hogy most már rendszerbe gyűjtsem és könyvbe fűzzem emékeim és tapasztalataim egész anyagát. Ugy adom én azt elő a könyvben — komolyat és trefásat vegyest véve — mintha egy nagyon hosszú esten, csendes pipaszóval a jó ismerőseimnek beszólném el utazásomat.

Lesz a könyvem vagy 300 oldal. A nyomtatás annyiba kerül, hogy az előfizetés 3 koronával épen fedezi a költséget. Ezért három koronában szabom meg a könyv árát s arra kérem az érdeklődőket, hogy ezt az összeget küldjék be mielőbb czimemre Győrbe. A könyv husvételra jelenik meg.

Győr, 1900. márczius 15.

Szávay Gyula.

A Vasárnapi Ujság márczius 25-iki száma 21 képpel s a következő tartalommal jelent meg: «Stefánia főhercegnő és gróf Lónyay Elemér házassága» (arczképekkel). — «Alkalmi strófák a hazaszeretetről 1900 márczius 15-én» Kötemény Szabolcska Mihálytól. — Regénytár: «Vasarolt szívek» Regny. Irta Máriaffi David. (Goró Lajos rajzaival.) — «A Ponczi bűnhődése» Elbezeles. Irta Mikszáth Kálmán. — «Hires szerelmesek:

»Musset és George Sand« (arczképekkel). — »A miramare-i kastély« (Paur Géza rajzaival). — »Kis-Marton« Dr. Merényi Lajostól (képekkel Hary Gyula rajza és fényképek után). — »Igazságszolgáltatás Kínában«. — »Eszleletek a vadállatokról«. — »Szent István ezüstszobor« (képekkel). — »Szász Karolyné halála« (arczképpel) Szűry Dénstől. — »Egy gondolat«, Költemény Szász Karolytól. — »Az esőcsinaló« (Életkép Afrikából). — »Doppler Károly« (arczképpel). — »Mátyás király születésbáza Kolozsvárott« (képpel). — »A győri új városháza« (képpel). — »Irodalom és Művészet: Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték. Keptalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok, A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor. »Politikai Ujdonságok«-kal és »Világkrónika«-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 80 fil.

Gyűjtések a nőegyleti árvaház részére.

(Vege.)

Gyűjtési kerület: Mester és Bethlen-utczák. Gyűjtők Mózer Adolfné és Fürst Ödönné.

Komlóssy Arthurné 4 kor. Fried Jakabné, Jenei György, Nagy B.-né, id. Banyai Istvánné 2—2 kor. Klein Ignácné 1 kor. Salánki Ferencné 18 fil. Varga Bálintné 80 fil. Fischer Béláné, N. N. 40—40 fil. Csobainé 20 fil. Gyarmathyné 1 kor. Dianicska Ágoston 60 fil. Zilahiné, Fábian L.-né 40—40 fil. X. Y. 80 fil. Török Péterné, Farkas Albertné, Kaposzás, Komlóssy D.-né, Lichtscheinné 2—2 kor. N. N. 20 fil. Özv. Hódiné, Szilágyiné Béláné, Vilmányiné 1—1 kor. Nagel Manoné, Somogyi Pal, Kerlosi Jánosné, özv. Szabóné, Domokosé, Ujvariné 2—2 kor. Zöld M. 60 fil. Révész, Molnár Albertné, Bodonyi Lajos, Szűcsné, Jobbágy Imreé, Ujlakiné 1—1 kor. N. N. 20 fil. Méhes Andras, H. F., N. L. 20—20 fil. N. J. 30 fil. Lackóné 2 kor. Kulcsár J. 4 kor. Kulifay Albertné, N. N. 29—20 fil. Becsnerné 1 kor. Bagosi Kálmán 60 fil. ifj. Gerlikné, N. N. N. N. 40—40 fil. Pongor János 1 kor. P. T. 30 fil. Összesen 61 kor. 78 fil.

Gyűjtési kerület: Szachenyi utca. Gyűjtők Sesztina Jenőné és dr. Tüdősné.

Kunz J. és Társa ruhaneműek. Dicsőffy Józsefné, Szabó Jánosné, Tordayné, Lévaýné, B. Fischbein Fanny, Olahné, Lukács Áron, Preisch Salamon, Vacha Robert, Kenyeresné 2—2 kor. Zatorszky, Schrot Mandel, Simon Imre, Kurchnerné, Klein nővérek, N. N., Bánó Idgy, Valaki 1—1 kor. Reich Adolfné 20 fil. Glöckné 60 fil. Békes M., Rosenfeldné 20—20 fil. Áron Manoné 4 kor. N. N., N. N., N. N., P. F.-né 60—60 fil. K. R. M. 50 fil. N. N. 40 fil. Moskoviné 4 kor. N. N. 60 fil. Özv. Fabricusné, Döcyné, Máriásyné, Dr. Kenyeresné, Kleinbaumné, Moskoviciné, Fürst Ödönné, Gyémánt Samuné, Karolyné, N. N. Mihalovics Jenőné, Varadi, Szabó Miklós, Kövine, Dr. Medgyesy Pal, Bruckerné 2—2 kor. Dr. Rózsáné 40 fil. Dr. Berger Jenő, Berger Mórné, Papp László, özv. Simon Györgyné, Fischbein Ignac, Bernoltné, Vrgáné 4—4 kor. Özv. Bergerné, Hartstein Péterné 6—6 kor. Özv. D. F.-né, Medgyesy L.-né, Ma ula Edené, Mandel Sarolta, Borsovayné, D. B., Csathó, Kostya J., N. N. 1—1 kor. Kun J. 40 fil. Össz. 121 kor. 90 fil.

Gyűjtési ker. Kossuth, Batthyányi, Burgundia és Kandia utca. Gyűjtők: Füleky Pálné és Hutiray Béláné urnők.

D. br. I. Takarékp. 10 kor. Kontsek Kornél, Erber Ernő, Bosznay Karoly, Kardos L., Konczek G., Rothschnek Emilné, Gebauer Karoly 4—4 kor. Halasz, Ganofszky, Kapusy Ödön, Erber, Vidovichné, Kun E., Sámy Béláné, Boros Testvérek, Weidner G., M.-né 2—2 kor. Döre F.-né, Kovács, Dankó, Gulacsiné, Krausz Henriett, N. N., Adler Simon 1—1 kor. Özv. Molnárné 3 kor. N. N., B. B. 40—40 fil. N. N. 60 fil. Özv. Szabó Sándorné, Bilkányi M.,

Legányiné, ifj. Kardos L.-né, Bészler Karolyné, Koncz Akosné, Partiné, N. N., Dénesné, özv. Frid Karolyné, özv. Hollanderne, Hauer, Ná nasy Lajosné, Dusanél Lehman, Gusztávné, Szamjári Peterné, Szoctakné, Ronczikné, özv. Kiraly Józsefné, özv. Viccioné, özv. Zoltán Jánosné, Janosiné, Szentkirályiné, Orosz E.-né, Rohlic Arthurné, Szitu Erzsébet, Bosznay Istvánné 2—2 kor. Comanescu Sándorné, Bészler Róza, özv. Kovácsné, özv. Kovács B. Gyuláné, Rickl Antalné, N. N. 4—4 kor. Davidhazy Sándorné, Boldogné 60—60 fil. Wagner Gyuláné 40 fil. N. N. 1 kor. Szabó K.-né 10 k. Brief Gyuláné, Puchlin Mihályné, M. M., Nemethyné, Görbőné, Katz Ida 1—1 kor. Dusa Józsefné, C. ókané, Jona I.-né, Kis Irén, Kerpely K., Papp Lászlóné, Dr. Királyné, Jóna Istvánné, Abrahamné, Kulcsár Gáborné, Balázs Ödönné, Latinovicsné, Márkus Iona, Dr. Kis Endre, Pongracz Jenőné, K. R. 2—2 kor. Horváthné, Némethy Lászlóné, Mitrovicsné, dr. Tüdősné, Mskócy Jenő, özv. Horváthné, Sarváy F.-né, Dr. Sarváyiné, Dr. Csorba, Lajosné, Dr. Sz. Sz. Józsefné 4—4 kor. Mórlic Ferenc 6 kor. N. N., Richman E. 40—40 fil. Özv. Kálmán Józsefné 1 véka buza, 1 véka rozs. Karolyné 3 kor. Mennyey L.-né, Katzné, Kenézyné, Kretz Richárdné 4—4 kor. Lövine, Meryné, Teschné, özv. Horváthné, Fröh László, Lakatosné, Dienesné, Dömsödy Ferencné, özv. Borosyné, Stieber János, N. N., Dumbravané, Fábionné, dr. Balásné, Bernátné, Pusztay Sándorné, Szepesyné, Budapesti Istvánné, Kubavné, Simonfi Béláné, Tóth Aurélné, Dr. Szalayné, Szabó Emma, Fancsovits Ika 2—2 kor. N. N., özv. Sipos Sándorné, Ehrlichné, N. N. 1—1 kor. Pataky György, N. N., 40—40 fil. özv. Bulsterné 6 kor. Össz. s-n 316 kor. 60 fil.

Tudomány.

Ováció a karánsebesi püspök iránt Bukarestben. P o p e a Miklós karánsebesi püspököt nagy ünnepekkel mellet a veterék fel a román akadémia tagjai közé. Az Akadémia díszülésében maga Karoly király elnököt. A trónörökös is jelen volt. Popea mint akadémikus szefoglalóját Saguna báró román metropolita felelt mondott beszédével tartotta. A püspököt egyébként mindenütt tüntető ovációkkal fogadták. A királynál külön kihallgatáson volt s egy ízben az udvari ebédhez is hivatalos volt. A metropolita primás, az Akadémia tagjai, a nevesebb politikusok sorra látogatják a karánsebesi püspököt. (Tiszteljük a tudományért való kitüntetés s meg is adja a mi akademiánk is, külföldi kiváló tudósoknak, semmi kifogásunk az eleo, hogy Popea is részesült ilyenben, de úgy látjuk, hogy ez az ováció a román nemzetiségi mozgalmaknak szól és pedig izgatónlag.)

Tanulmány-ut. A küztendelt bolg ar ál ami tanítókepző intézet növendékei magyarországi tanulmányutjukban Grigorieff Hie igazgató vezetésével április 15-en éjjel Szegedre érkeznek és másnap tíz órakor tovább utaznak. A város gondoskodik szívélyes fogadtatásukról, kaulauzolásukról és megvendéglésükről. Az odaérkező 30 tanulóval tíz tanár is megy.

CSARNOK.

A viaszbaba halála.

Irtó: Szomaházy István

Vége

— Miért mondod, hogy Gáspár siketnéma?

— Mert az idősebb urfi, akinek már sok esze van, elmesélte egyszer, hogy a viasz Gáspár azután a szegény baba után készült, amelyik a nagyságok legelső gyermeke volt, s amelyik igazán siketnémának született. . . . Az igazi Gáspár azonban két éves korában elpusztult s mivel a siketnéna gyerek jól jövedelmezett a mesterségben, az édesanyja elké-

szítettette a viasz mását, még pedig messze, valami idegen városban, nehogy a kuncsaftjai megtudják. . . . Azóta a viaszbabát is csak Gáspárnak hívják, épp úgy, mint az eleven kis siketnémát valaha. . . . És a nagyságok épp úgy szeretik a viaszbabát, mint ahogy az elevenet szerették. . . .

— Honnan tudod, hogy úgy szeretik kis leány?

— Kezét csókolom, úgy dédelgetik mind a ketten mintha valóságos élet laknék benne. Az elevenekre sohasem néznek olyan jószemmel, mint a sápadt viaszbabára. Mindennap százszor is megköszönik neki, hogy őket ilyen kényelmes uri élethez segíti. . . . Mikor egyszer a kis Gáspár balfüle letört, a nagysága épp úgy jajveszékelt, mintha a valóságos gyermekét érte volna valami nagy szerencsétlenség. . . .

— Hát Gáspár segíti őket az uri módhoz?

— Igenis. téns fogalmazó ur.

— És hogy érted ezt kis leány?

— Ugy kezet csókolom, hogy a a nagysága a kis Gáspár, veszi öibe, mikor delutanként a rongyos ruháját felölti. Az uri házak sájnálkozva uézik a kendőbe burkolt siketnémát, aki kabultan alszik a párnái között és senkinek sem jut eszébe hogy megtapogassa és felköltse. A nagysága zsebébe csak úgy hullik a huszas és a korona, s vacsora után, mikor a fekete kávéval m'kor a bevételt öszszeszámolják, néha tízenöt-husz forint is összegyűlt ezüstpénzben az abroszon.

A fogalmazó most már nyitott szájjal hallgatta a pesztonka beszédét, az irnok is keresztbe fogta a szájában a piszkos pennát, a kis leány pedig félénken folytatta. . . .

— Tegnap kezet csókolom, a rendes időben fölebredtek, s a nagysága kiszólt hozzám a konyhába, hogy hozzam be a kis Gáspárt és a nagyságos ur pupját. . . .

— Micsoda pupot te?

— A nagyságos ur pupját. Elfeleltem mondanai hogy a nagyságos ur pupot szokott tenni a foltos kabátja alá, s hogy a pup nappal ott hever a szájában a viaszbaba oldalán. Mikor a nagysága kiáltását meghallottam egyzerre minden vérem a fejembe szállt. . . .

— Megijedtél?

— Igenis, ezeket csókolom. Azért ijedtem meg, mert ez urfiá" delelőtt szokás szerint a kis Gáspárral mulattak, s a hanczurozás közben leejtették a viaszbabát és a siketnéma a derekban kétféle tört. De nem csak hogy kétféle tört hanem más baj is történt vele; a szőkefeje behorpadt, az egyik üveg szemekiesett, a jobb lábáról pedig leszakadt a hüvelykujj. A szép baba oly csunyan megrokkant, hogy az urfiak ijedtükben elszöktek a Ranolder-utczába a nagyanyjukhoz.

— És bevitted a babát a nagyságának?

— Előbb odakünn tettem-vettem egy darabig, majd egy pillanatra az jutott eszembe, hogy a Dunának megyek. De később, mikor a nagysága meint kiáltozni kezdett a kis Gáspárért, Istennek ajánott lelekkel kötőmben szedtem a törött babát s bevittem a halószobába az asszonyoknak. . . .

— Mit szólt hozzá az asszonyod?

— Előbb szótlanul rámered a viaszbabára, majd egyszerre éktelen sivításba tört ki. Ugy fuldokolt, jajveszékelt, kiabált, mintha a legszebb gyermeke feküdnék holtan a rivatalon. És olyanokat mondott hogy a hajamszála az égnek meredt. . . .

— Miket mondott?

— Előbb a drágaságnak, egyetlen jószágának, a leke gyönyörűségének mondta a viaszbabát majd ott csokolta, ott ölelte ahol érte. . . . Ugy sirt, hogy még a nagyságos ur is leejtette ijedtében a pupját. . . . Aztán nekem esett és ütni kezdett: csipet, a hajamat tépte, s gyilkosnak és szivtelen kutyának mondott. A szomszédok csak nagynehezen szabadítottak ki egy fertály óra muiva a kezéből. . . .

A pesztonka most megint aggasztóan mozgatni kezdte a nyeldekötjét es támofozva megkapaszkodott a fogalmazó asztalában. A tisztviselő pedig öt krajczárt vett ki a zsebéből és az irnokot narancséri küldte a szomszédos kofához. Azután megsimogatta a kis

leány borzas haját s nyájassan így szólott hozzá.

— Jó becsületes kis lány vagy és azért fogsz kapni pirosbélű narancsot. Megérdemled mert érdekes titkokat jutattál a rendőrség birtokába.

KÖZGAZDASÁG.

A hazai ipar pártolása. A debreczeni keresk. Csarnok, mint lapunk tegnapi számában elsőnek jeleztük lapársaink közt, e hó 24-én tartott bizottság ülésében L ö f k o v i t s Márton titkár a következő indítványt adott be, a melyet a biz. elfogadott. Az indítvány szövegét a következő:

1. A gyűlés a Csarnok v. lasztmánya által tett javaslatot egész terjedelmében elfogadja, a hazai ipar pártolása céljából társadalmi mozgalomnak megindítására vállalkozik, kész e mozgalomnak élére állani és szükségesnek tartja a közvéleményt előkészíteni, a terve vett lépésekről tájékoztatni.

2. A mozgalmat nemcsak a fogyasztókra (nagyközönség) hanem a közvetítőkre (kereskedők) és termelőkre (iparosok és gyárosok) is kióhajtja terjesztési.

3. Szükségesnek tartja a honi származású cikkek nyilvánartására és ismertetésére, továbbá a termelők és közvetítők lajstromának elkészítésére fősulyt fektetni.

4. Célzserűnek látja az általános érdekek mellett és azokkal párhuzamosan a helyi érdekeket is istáponni.

5. Annak a kérdésnek az edöntését, hogy vajjon a mozgalom irányítására, vezetésére és szervezésére alkalmas lenne-e a jelen bizottság kiegészítve városunk mindazon testületeinek és egyesületeinek kiküldötteivel amelyek a közreműködésre hajlandóknak nyilatkoznak, avagy pedig előre láthatólag egy új külön szervezettel bíró alakulat volna szükséges — egy bizottágra bizza — a mely biz. jelentéét legkésőbb április hó közepéig tartozik beterjesztetni.

Ez a nagybizottság különben egy husz tagból álló bizottságot választott, a mit különben tegnap már hírül adtunk, — a mely a tulajdonképeni mozgalmat megindítja a hazai ipar támogatására.

A szösös búkkönyv újabban mind kiterjedtebben kezdik természetien takarmánynövényül, mert kitűnő takarmányt, s igen nagy tömeget szolgáltat. Ez egy nitrogén gyűjtő növény, miért is rendes körülmények között nitrogéntrágyára nem szorul. Homok vagy egyéb nitrogén szegény talajon azonban csak akkor fog diszteni, ha a talajba mesterségesen nagyobb mennyiségű nitrogént adunk. Nevezetesen könnyen oldható chilisalétromot mint gy 20—25 kilogrammot magyar holdanként. Ha ezt elmulasztjuk megtenni, úgy a növényke fejlődése kezdetén hosszasan fog silylődni, addig t. i. míg nitrogén gyűjtő gumóit lasacsán kifejlezi. Ezt a körülményt a homokon gazdálkodóknak nem szabad figyelmen kívül hagyni, s ez szabályként tekinthető minden egyéb nitrogén gyűjtő növényre, nevezetesen a lóherére és lucernára is.

Nitrogéntrágya és a répa cukortartalma. A cukorgyárosok a répa termelőnek kiadott utasításukban rendszerint felveszik azoo pontot, hogy a cukorrépa alá sok salétromot vagy más nitrogén trágyát adni nem szabad, mert az a répa cukortartalmának ártalmára van. Ez egészen téves, amennyiben A. F. Kiehl több évre terjedő kísérletek szerint a fejtrágyaként használt

a szakférfiak és kitűnőségek egyhangú itélete szerint a száj- és fogakra feltétlenül legjobb szerek tekinthetők, mivel ez az első és egyedüli száj és fogviz, a mely eddig elért fertőtlenítő ereje által az üres fogak és rossz szájszagok okait eltávolítja és ezt kitűnő frissítő jóíz mellett. A „Kosmin” ezen tulajdonságainál fogva minden kiállításon, a hol részt vett, arany éremmel lett kitüntetve és naponta magas uraságok által használtatik. Sokáig eltartó üveg frt. — Kapható a gyógyszerárakban, jobb drogues illatszerekkereskedésben.

méréseket adag chilisalétrom nemcsak a répa termést, de a répa cukortartalmát is jelentékenyen fokozza. A salétrom azonban korán adandó és nem egy- de legalább két adagban s egy kat. holdra legfeljebb 80 kilgnyi mennyiségben, midőn is szembetűnően kedvező hatását bárki is tapasztalhatja.

A talaj lazításnak befolyása a termésre. Érdekes kísérlet került nem régen nyilvánosságra. A kísérletező a táblán termesztett répát, amely táblák teljesen egyformán voltak szuperfoszfáttal és chilisalétrommal megtrágyázva. Az 1. 2. 3. számú parcellákat 6 izben kapáltak, a 4. 5. és 6-ik számúkat csak négyszer a 7. 8. és 9 számúkat csak kétszer. Az eredmény a következő volt:

A kétszer kapált eredménye hektáronként: Vollendung 480 m/m eckindorf 520, oberdorfi 410 m/m, a 4 izben kapált táblákról 890, 740, 7209. a 6 izben kapáltaknál 1. 1200 m/m, 2. 1000 m/m, 3. 1100 m/m répat nyert levél nélkül, a mi azt mutatja, hogy a kapálásnak tehát a talaj nyitva tartásának rendkívüli előnyös hatása van, habár ez esetben a műtrágyák is lényegesen hozzájárultak a nagy terméshozomhoz.

A gipsz és az égetett mesz indirekt trágya ugyan, de hatásra nézve különböznek. A gipsz főleg a berések trágyája, melyeknek gipszrel való feltrágyázására sokszor, de nem mindig kedvező eredményt szolgáltat. A gipsz ezen jó hatásának okát biztosan nem tudjuk, de valószínű, hogy a gipsz a talajban a kálit szabadítja fel.

A mesz szintén indirekt trágya, de főleg az agyagtalajra való mert annak kedvezőtlen fizikai tulajdonságait megszünteti a talaj tevékenységét, dacára ezen hatásának, mégsem ajánljuk mindenütt a meszezést, noha hazai agyagtalajaink legtöbbje meszszegény, mert a mesz ostroma a talajnak és csakhamar a talaj kimerülését vonja maga után, hacsak bő trágyázással nem gondoskodunk arról, hogy a tápanyag felbomlást ellen-ulyozzuk, ahol tehát nincs elég trágya, a meszezés egy ideig bajt csak hasznót, később a termések minden meszezés dacára jelentékenyen csökkeni fognak, ha csak a meszezéssel egyidejűleg műtrágyákkal is bőven nem látjuk el a talajt, a mely esetben a nagy termésátlagok állandóan is fenntarthatók.

A falomb igen értékes trágyát szolgáltat, a mely különösen kertekben megbecsülhetetlen, ha jól kezeltett, s helyesen készítettet elő. Azért tehát igen hasznos dolog a lombot összegyűjteni, ott felhasználni, ahol arra éppen szükség van. — Hasznalat előtt azonban mindenesetre kompozitirozni kell, s valóban kitűnő trágyát akkor készíthetünk belőle, ha kevés istálló trágyával keverjük össze, s jó erősen behintjük gipszrel és szuperfoszfáttal, az egé-z tömeget, több izben átkeverjük s trágyalevel több izben megöntözzük.

Mozgalom a dohánybevéltés reformálására. Arad-Békés-Csanádmegyei gazdasági egyesületei most tartottak ülést a dohánybevéltés reformja tárgyában. A reform kiterjed a dohány osztályozásra a bevéltésnél gazdaszakértők alkalmazására — A határozatot e m l e k i r t a t alájában a központi földművelésügyi miniszterhez terjesztik be. Az országgyűléshez azt a nagyfontosságú kérelmet intézték, hogy dohányátvételt vegye ki a pénzügyminiszter hatásköréből és helyezze át a földművelésügyi miniszterhez.

A Kassa-Oderbergi vasut budapesti igazgatóságának, illetőleg a tarsulat magyar vonalainak központi vezetésénél felmerült s a tarsulatot érdekeően sujtó visszaélés ügyében a jogosan gyanúsított két főtisztviselő ellen a vizsgálatot mar mag a igazgatóság a legnagyobb szigorral s erélyvel fogantatotta, annyira, hogy a büntető törvénysek mar teljesen kész anyagot vett át.

A Figaró márc. 25-iki számában elismerés hangján hosszabb cikkben emlékszik meg a magyar kiállításról.

A szocialisták a betegpénztári hivatalnokok ellen. Zajos népgyűlést tartottak tegnap este az ó-budai gyárak munkásai, Mintegy 800 munkás gyűlt össze a szert-endrei utcza 1. szám alatt.

A szónokok valamennyien a szocialdemokrata párt belső viszonyaival foglalkoztak és élesen támadták az általános munkásbetegségélyző pénztár hivatalnokait, a kik a magyar szocialdemokrata párt működését csak gátolják. Kimondotta végül a népgyűlés, hogy a husvétii ünnepek alatt a fővárosban tartandó szocialdemokrata kongresszuson az óbudai munkások kiküldöttei indítványozni fogják, hogy az általános munkásbetegségélyző pénztár hivatalnokait a pártból kizárassanak,

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — egész ruhák s blousoknak való! — Mindenkinek pósiabér és vámmentesen, házhoz szállítva. Minták postafordultával küldetnek.

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichbe.

Cs. és kir. udvari-szállító.

„Henneberg-selyem“

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimek.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.